THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DE LAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI, IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLORADO.

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 83. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 28. APRILA — THURSDAY, APRIL 28, 1927. LETNIK XXXVI.

Kitajci napadli amer. rušilca.-Letalska nesreča; 2 mrtva.

POD PRITISKOM ANGLEŠKIH BOJNIH LADIJ SO UTIHNILE KITAJSKE BATERIJE NA JUŽNEM BREGU REKE JANGCE. — AMERIŠKI PODMORNIKI PRISPELI V KITAJSKO VODOVJE. — LETALA BOMBARDIRALA NANKING.

Šanghaj, Kitajsko. — V Kiukiang, ki je oddaljeno 130 milj vzhodno od Hankoua ob reki Jangce, so kitajske čete, ki so bile dobro skrite, streljale na ameriškega rušilca Peary-ja. Z rušilca niso mogli odgovarjati s streli, ker so bili napadalci dobro skriti. Drugi dan je bil napaden tudi ameriški parnik Panguin, več mož je bilo ranjenih, nekateri težko. Pozneje so angleške bojne ladje z močno kanonado prisilile kitajske baterije, da so utihnile, nahajale so se na južnem bregu reke Jangce, v bližini Cinkianga.

Ameriška podmorniška tenderja Canopus in Beaver sta prispela iz Manile semkaj s flotilo obstoječo iz enajstih podmornikov. To je prvič, da so ameriški podmorniki obiskali Kitajsko. Kakšna služba bo dodeljena podmornikom še ni natančno določeno. Najbrž bodo pripravljeni, da jih bodo porabili za blokado, če bodo nastale še večje komplikacije radi kitajskih grozodejstev v Nankingu.

Ameriški transportni parnik Henderson iz San Diego, na katerem je 1500 ameriških vojakov, bo prispel v Šanghaj 2. maja.

Letalci v službi severne armade so metali bombe v mesto Nanking. Ena bomba je padla v bližino poslopja, kjer je glavni stan generala Ciangkajšeka, ki je eksplodirala in napravila veliko škodo.

—o—

ŠTEVILO BEGUNCEV PO POPLAVI NARAŠČA.

Memphis, Tenn. — Mississippi reka in njeni pritoki so preplavili v torek nov teritorij; voda je pregnala ljudi iz njihovih domov, ki so se pridružili številnim beguncem, ki trpe pomanjkanje. Nepotrjeno poročilo pravi, da je blizu 500 oseb že mrtvih. Škoda je cenjena na 500 milijonov dolarjev; 150,000 ljudi je brez strehe.

—o—

POLICIJA ARETIRALA PONAREJALCE DENARJA.

St. Louis, Mo. — Policisti so vdrli v poslopje na 5612 Vermont ave., kjer so našli vso pripravo za ponarejevanje denarja, kakor tudi ponarejene bankovce v znesku $30,000. Policija je zvedela za to delavnico od Emila Waltherja, starega 26 let, katerega je aretirala v nedeljo v Chicagi. Walther je devetnajsta oseba aretirana izmed družbe ponarejevalcev, katerih je pa še veliko število na svobodi. Sodijo, da so ti sleparji oškodovali banke in trgovce za približno 1 milijon dolarjev. Aretirali so tudi več pristašev Birgerjeve bande, pri katerih so tudi našli ponarejene bankovce.

—o—

NE ČAKAJ, da pride kdo po naročnino v hišo; ako ti je potekla naročnina, pošlji jo sam čimprej moreš na upravo lista.

LETALSKA NESREČA V BLIŽINI MESSICK, VA.

Nesreča je zadela ameriška letalca, ki sta se pripravljala na polet iz Amerike v Pariz. — Trupla so našli med razbitinami v plitvi vodi.

—o—

Newport News, Va. — Poveljnik Noel Davis, ki se je pripravljal na polet iz Amerike v Pariz, in poročnik Stanton H. Wooster, njegov pilot, sta našla žalostno smrt, ko sta z letalom, "American Legion", v bližini Messick, Va., treščila na zemljo. Priletala sta v vodo, globoko štiri čevlje, v kateri sta nesrečneža utonila. To je bil zadnji poizkus z American Legion, predno so nameravali napraviti preko-atlantski polet. Bil je v resnici zadnji, ki pa je stal življenje dveh drznih letalcev.

American Legion je bilo veliko letalo s tremi motorji, edini te vrste. Opremljen je bil s tankom, v katerem je bilo prostora za 1500 galon gasolina.

To je že druga tragedija z letalom, pripravljenim za polet preko Atlantika. Prva je bila, ko je Francoz kapitan Rene Fonck nameraval poletети iz New Yorka v Pariz, a se je letalo vnelo, pri čemer sta prišla ob življenje radio operator C. Clavier in mehanik J. Islamoff. Fonck sam je ostal nepoškodovan.

—o—

BRIDGEPORT BANKING CO. PRENEHALA POSLOVATI.

Bridgeport, Ohio. — Dne 22. aprila je zaprla vrata tukajšna splošno znana in zanesljiva ter varna banka, Bridgeport Banking Co. Do tega je prišlo, ker je blagajnik, W. E. Thomas poneveril, kakor se sliši, $300,000. Nepoštenega uradnika so že aretirali. Razburjenje med vlagatelji je veliko, ker je bilo ljudstvo že lansko leto zelo prizadeto, ko je prenehala poslovati Dollar Savings banka. Vlagatelji so dobili doslej od D. S. banke 43 odstotkov od svojega denarja, kar so večinoma vložili v bančno podjetje, ki je zdaj prenehalo poslovati. To je silno hud udarec za ves okraj, zlasti še za premogarje, ki se nahajajo na štrajku. Tudi naši rojaki, Slovenci, so vsled tega hudo prizadeti.

—o—

POLOŽAJ V MEHIKI.

Mexico City, Mehika. — Zvezne čete so po peturnem boju z uporniki v Guitarrero dolini, slednje pognali v beg; 60 jih je ostalo na mestu mrtvih. Vojakom je padlo v roke 100 osedlanih konjev in precejšnja množina municije. Iz Sonore poročajo, da so vojaki usmrtili enaindvajset Indijancev, devetinosemdeset žena in otrok so pa ujeli.

"MISS CUBA".

Senorita Angelina Arduiza iz Havane, je v tukajšnem mestu zmagala pri kontestu, katerega se je vdeležilo večje število domačih lepotic. Meseca maja se bo vršil International Beauty kontest v Galvestonu, Tex., kjer bo nastopila kot "Miss Cuba."

"MIR JE NAŠA SMERNICA," COOLIDGE.

Predsednik Coolidge je v Newyorku govoril novinarjem, pri kateri priliki je očrtal ameriško smernico napram zunanjim državam.

—o—

New York, N. Y. — V ponedeljek zvečer je bil predsednik Coolidge v Newyorku, kjer je na banketu, prirejenem ob priliki dvajsetletnice United Press govoril tamkaj zbranim novinarjem, katerih je bilo nad 500. V svojem izvajanju je posebno apeliral na nje, naj se zavedajo, da so predvsem Amerikanci. Kot takih je dolžnost, da svojo žurnalistično delo obračajo le v prid Zedinjenim državam. Zlasti zdaj je to potrebno, ko imajo Zedinjene države toliko skrbi in sitnosti v Nicaragui, Mehiki in Kitajski. Coolidge je zlasti naglašal o svobodi tiska v deželi, katero pa naj vporabljajo v pravem čistem amerikanizmu.

"Noben Amerikanec ne bo imel koristiti, če bo tujcu prodajal svojo deželo." Tako je rekel Coolidge. Te besede se bodo zabeležile in se ohranila poznejšim rodovom, kakor imamo še danes zabeležene besede drugih velikih Amerikancev. Med drugim je povdarjal Coolidge tudi, da je naša smernica — mir! Rekel je, da si vlada Zedinjenih držav prizadeva pospešiti po celem svetu idejo miru in dobro voljo na podladi sporazuma, ki se ga mora doseči s pravičnimi in resnicoljubnimi odnošaji do vseh narodov sveta.

—o—

— London, Anglija. — V Londonu je za potnike in izletnike zelo dobro preskrbljeno. Z letalom lahko poletijo v 66 mest. V Moskvo pridejo po zraku v 33 urah, do Carigrada v 70 urah. Polet iz Londona v Berlin stane samo $47.50, v Amsterdam pa le $15.00.

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA'

KRIŽEM SVETA.

— Chicago, Ill. — Poročil se je H. McCormick, star 67 let, predsednik International Harvester kompanije z Miss Alice M .Holt, tudi iz Chicage, ki pa je 20 let mlajša od njega. Odšla sta na ženitvanjsko potovanje v Evropo.

— Farmer City, Ill. — Mrs. Martha Arbogast, pra-prababica, je tukaj na svojem domu obhajala 85 rojstni dan. 14 pravnukov in 31 pra-pravnukov še živi, katerih dva sta dvojčka stara 20 let, in trojčki v starosti 10 let.

— Chicago, Ill. — Friederick Ebert, sin prvega predsednika nemške republike in trije njegovi tovariši, so prispeli v Chicago, in se nastanili v Bismarck hotelu. Nahajajo se na turi po Ameriki in prirejajo predavanja v korist frankfortskega velesejma.

— Warwick, R. I. — Manuel Sousa, star 21 let, gobavec, ki je bil v naselbini za gobove v Carnille, La., je pobegnil in se je šest dni potikal okrog po mestu, predno so ga zasačili in odvedli nazaj med njegove nesrečne tovariše.

— Essen, Nemčija. — Tukajšni nemški fašisti so imeli konvencijo, prišlo je pa z nasprotniki do pretepa, pri katerem je bilo več vročekrvnežev ranjenih .Policija je imela veliko posla, predno je izgrednike ukrotila.

— Genova, Italija. — Na italijanskem parniku Roma, ki je nedavno priplul semkaj iz New Yorka, je neki Italijan v prepiru z nožem prizadjal večim potnikom težke poškodbe, nakar je skočil v morje in utonil.

—o—

AMERIŠKE ŽENE ZA SMITHA.

Dve odlični Amerikanki priporočata, da bi se vprašanje vere v politiki v javnosti obravnavalo. — Hočejo katoliškega predsednika.

—o—

Chicago, Ill. — V ponedeljek je v Auditorium hotelu v Chicagi govorila Miss Jane Adams, poslušalo jo je 600 žensk, socialnih delavk. Pri tej priliki je omenila predsedniško kandidaturo Al Smitha iz New Yorka. Istočasno je govorila v Washingtonu Mrs. Nellie Taylor Ross, bivša guvernerka v državi Wyoming. Prva, kakor druga podpirata predsedniško kandidaturo Al Smitha, ki je katoličan, in nekateri trdijo, da vsled tega ne sme biti izvoljen na predsedniško mesto. Obe ženski priporočati, da bi se vprašanje vera v narodni politiki v javnosti obravnavalo.

Mrs. Ross je govorila v navzočnosti "National Women's Democratic" kluba. Med drugim je tudi dejala, da s tem, ko podpira Smitha, hoče pokazati, da naša republika v resnici obstoji, ne le na papirju. Nobenega vzroka ni, da bi kandidat za predsedniško mesto ne mogel biti izvoljen vsled tega ker je katoličan.

JAPONSKI PREMIER

Na sliki vidimo barona Tanaka, načelnika seiyukajske stranke, ki je bil nedavno imenovan ministrskim predsednikom na Japonskem. Wakasuki, bivši premier je resigniral. Tanaka je star 64 let, preje je bil vojni minister.

ANGLEŽI IMAJO NOVO BOJNO LADJO.

Angleži imajo novo bojno ladjo po ameriškem načrtu, ki je opremljena z najmodernejšimi morilnimi pripravami. — Stala je $35,000,000.

—o—

London, Anglija. — Ne glede na to, da se bliža čas konference, na kateri se ima rešiti vprašanje razoroževanja na suhem in morju, prihajajo poročila le o oboroževanju. Iz Anglije poročajo, da so dogradili novo 35,000 tonsko bojno ladjo, katero imenujejo Nelson. Ta plavajoča trdnjava je izdelana po ameriškem načrtu in je zadnja, ki je Angliji dovoljena po takozvani washingtonski konferenci.

Nelson je opremljena z najmodernejšimi morilnimi pripravami in je edina te vrste na svetu. Stolpiči so opremljeni s 16 palčnimi topovi. Zadaj na ladji je dvanajst šestpalčnih topov, ki se nahajajo po dva in dva v posebnih jeklenih stolpičih. Poleg tega so na ladji devetpalčni topovi, katerih vsak naboj tehta nad eno tono. Topovi so izredno težki, vsak tehta nad 110 ton, vsi pa so obdani z debelimi jeklenimi ploščami.

Cela ladja je tako zgrajena, da ji tudi letalci, če bi nanjo metali bombe, ne mogli dosti škodovati, ker je krov zavarovan pred bombami. Kar je ladje pod vodo, je zgrajena iz takega materiala, da lahko zdrži, če bi jo štirje torpedi zadeli. Koliko ima ladja letal in priprav za iste spuščati v zrak, je tajnost. Dolgost ladje je 702 čevljev, 106 čevljev je široka, posadka obstoji iz 1300 mož. Stala je 35 milijonov dolarjev.

—o—

SNEG V PENNSYLVANIJI.

Kane, Pa. — Od tukaj poročajo, da je v ponedeljek padlo v tukajšnem mestu in okolici 8 palcev snega.

Iz Jugoslavije.

DRUŠTVO NARODOV BI MORALO POSEČI V ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKI SPOR. — VZROK TEMU SO VELESILE. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

—o—

Balkan balkanskim narodom.

Nismo bili samo v Jugoslaviji mnenja, da bi moralo v italijansko-jugoslovanski spor zaradi Albanije poseči Društvo narodov, marveč je ta misel odmevala v celokupni mednarodni javnosti. Povsem naravno, saj so vse v tem sporu prizadete države članice Društva narodov, a člen 10 mednarodnega pakta, na katerem sloni DN, čisto jasno določa: "Člani Društva se zavezujejo, da bodo spoštovali nedotakljivost ozemlja in obstoječo politično neodvisnost vseh društvenih članov in jo ščitili proti vsakemu zunanjemu napadu. V slučaju napada, pretnje z napadom ali nevarnosti napada uporabi Društveni svet sredstva za izvršitev te obveznosti." In člen 11 pravi: "Izrečno se ugotavlja, da je vsaka vojna in vsaka grozitev z vojno, naj bo že pri tem neposredno prizadet kak član Društva ali ne, je zadeva celega Društva in da mora le-to v uspešno varstvo mednarodnega miru poseči po primernih sredstvih. V takem slučaju skliče generalni tajnik na predlog vsakega Društvenega člana nemudoma Društveni svet." To je jasno dovolj in o kompetenci Društva narodov v albanskem vprašanju ne more biti nobenega dvoma.

Zakaj se torej ni sklical svet Društva narodov? Brez dvoma zato ne, ker tega niso želele velesile. A velesile tega niso želele prvič zato, ker tega ni želela velesila Italija, drugič pa zato ne, ker imajo vsaj nekatere velesile ravno v albanskem, to se pravi v balkanskem vprašanju zelo slabo vest. Vzrok slabe vesti je — vsaj na zunaj — v prvi vrsti znani veleposlaniški sklep iz leta 1921, ki daje Italiji nekak varuški mandat nad Albanijo. Ta sklep je bil prvotno pač mišljen kot nekako hladilo za rano Italije, ko je morala izprazniti Valono. Takrat se seveda še nikomur ni sanjalo, kam vodi Italijo g. Mussolini s svojim fašizmom in kako nevarno orožje bo postal ta sklep v rokah novega italijanskega imperializma.

—o—

Mati Viktorja Parme umrla.

V Gradcu je umrla 5. aprila gospa Marija Parma, vdova po policijskem svetniku in mati pokojnega slovenskega skladatelja Viktorja Parme.

—o—

Smrt.

Dne 22. preteklega meseca je umrla v Slovenski krajini, mati pisatelja Jožefa Galossy, ki je bil s podlistki dolgo časa sotrudnik "Nepujsaga" in še sedaj sodeluje pri "Neplapu". Svoji družini je umrla zelo dobra mati, zato izgubo težko občutijo. Naj počiva v miru!

—o—

Turnišče.

Metljavost je zapustila kakor v okolici tako v občini sami žalostne sledove. Hlevi so se izpraznili. Napolniti bi jih bilo treba, a ljudstvo se boji, da bo bolezen trpela še naprej in bi tako zopet imelo izgubo, zato se le težko odločajo za nakup. Nekateri se rajši odločijo za nakup konj in tako je ravno meljavost pripomogla k temu, da bo v Turnišču precej več konj ko dosedaj.

—o—

Nesrečna igra z nabojem.

Predkratkem se je igral Franc Hajba iz Dobrovnika z ostrim nabojem. Pri tem je zadel ob kapico, ki se je užgala in naboj raznesla. Učinek je bil tako močen, da je nesrečniku razmesaril na obeh rokah palec in kazalec. Prvo pomoč mu je nudil domači zdravnik dr. Kolin, drugi dan pa so ga odvedli v bolnico v M. Soboti.

—o—

Trije pogrebi.

V Rogatski Slatini v soboto 2. t. m. ob 5 popoldne smo spremili k večnemu počitku go. Terezijo Zamolo, znano posestnico in gostilničarko pri Sv. Križu, ki je po enoletni težki bolezni v 71. letu v Gospodu zaspala. — V nedeljo 3. t. m. ob 4 popoldne se je vršil pogreb g. Eduarda Košaka, soboslikarja v Tekačevem, ki ga je neizprosna jetika položila na mrtvaški oder. Tako velikanskega sprevoda že dolgo nismo videli na Slatini. Pogreba so se udeležili razen mnogobrojnega občinstva v polnem številu domači in rogaški gasilci. — V ponedeljek 4. t. m. ob 4 popoldne smo izročili materi zemlji zemske ostanke g. Franca Gobca, trgovca v Ratanski vasi, od vseh spoštovanega mladeniča, starega komaj 27 let, tudi žrtev neusmiljene sušice. Blagi pokojniki naj počivajo v miru božjem!

—o—

Nesreča.

V petek 8. aprila so pripeljali v mariborsko bolnico iz Ruš Drago Košaka, ki si je zlomil desno nogo pod kolenom.

—o—

Umrla

je v sredo 6. aprila v Celju ga. Josipina Zorko, vdova po pregledniku finančne kontrole g. Josipu Zorku.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke.

Dinarje, ozir. lire samo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500	Din	$ 9.40
1,000	Din	18.50
2,500	Din	46.25
5,000	Din	92.00
10,000	Din	182.00
100	Lir	$ 5.65
200	Lir	$11.00
500	Lir	$26.50
1000	Lir	$52.00

Pri večjih svotah poseben popust. Poštnina je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098.

Naročnina:

Za leto leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	6.00
Za pol leta	3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Subscriptions:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	6.00
For half a year	3.00

DOPISI vanžnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se na ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR:—Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Italija vabi Poljsko v svoj blok.

Grof Bethlen namerava v najkrajšem času odpotovati v posebni misiji v Varšavo.

Namen njegove misije je, pridobiti Poljsko, da se priključi angleško-italijanskemu protiruskemu bloku. V Varšavo potuje samo grof Bethlen, ker so bili odnošaji med Poljsko in Madjarsko zelo dobri, vsled česar tudi pričakujejo rimski politiki, da bi mogel Bethlen najlažje pridobiti Pilsudskega za Mussolinijev načrt.

Grof Bethlen pa najbrže upa, da bi pri tej priliki pridobil Pilsudskega tudi za svoje načrte, predvsem, da bi Poljska pristala na priključitev Slovaške k Madjarski, kakor to propagirajo nekateri na Poljskem živeči slovaški emigranti in renegati. Ta priklopitev, da bi bila za Poljsko koristna vsled tega, ker bi dobila tako Madjarska in Poljska skupno mejo in bi se s tem lahko uspešno borila proti boljševikom.

Ves načrt je precej fantastičen in njegova izvedba skoraj nemogoča. Predvsem je jasno, da Poljska ne bo odstopila od svoje francoske orientacije, ker neprimerno večja nevarnost ko od Rusije preti Poljski od Nemčije. Na drugi strani pa je jasno, da bi Nemčija, v slučaju da je Poljska v vojni z Rusijo, le težko ostala nevtralna in da v tem slučaju ne bi mogle pomagati Poljski ne Anglija in ne Italija, še manj pa majhna Madjarska. Zato mislimo, da bo Bethlenovo potovanje v Varšavo brez pravega uspeha.

—o—

Evropska politika v novem toku.

Italijani in Madjari slavijo te dni svoje veliko slavje. Grof Bethlen se je pripeljal v Rim, kjer so ga sprejeli z velikimi častmi. Svečanemu sprejemu so sledili še bolj svečani banketi z napitnicami, polnimi izbranih besed in medsebojnih pokionov, in rimski brzojavi morejo komaj zmagovati ogromno delo, ki jim ga nalaga propaganda za veličino Italije in za poveličevanje madjarskega viteštva po podpisu pogodbe "večnega" prijateljstva med obema državama.

Diplomacija angleških konservativcev in neugnanih sovražnikov Rusije pa si je zadovoljno melo roke lepo v ozadju, češ, zopet je zvarjen en člen v mali verigi okoli Jugoslavije in v večji okoli Rusije. Konservativni lordi so svetlih oči gledali na zemljevid.

Lepo italijansko-madjarsko idilo in zadovoljno razpoloženje v Londonu pa je nenadoma ukinila presenetljiva vest iz Pariza, da so se Francozi sporazumeli z Rusi v dveh točkah, kjer tudi najbolj hladen Anglež ne pozna šale: Rusi so priznali v principu svoje predvojne dolgove Franciji in obljubili plačevati na ta račun letno 70 milijonov zlatih frankov, obenem pa so dali Francozom koncesijo za izkoriščanje bogatih petrolejskih vrelcev na Kavkazu.

Ta pogodba je izredne vnanje-politične važnosti.

Ta pogodba pomeni glede sovjetov popoln prelom z njihovo dosedanjo politiko napram predvojnim upnikom. Sovjeti so sicer posameznim upnikom že prej izplačevali njihove terjatve, toda na oficijelen način še nikdar niso priznali nobenega dolga.

Za evropsko in svetovno politiko pa pomeni ta pogodba to, da je obroč, ki so ga kovali angleški lordi proti Rusiji, počil. Nemčija ima z Rusijo sklenjeno rapallsko pogodbo, ki so jo lani obnovili v Berlinu. Francozi so sklenili z Nemčijo znano locarnsko pogodbo, ki so jo še znatno utrdili nemški in francoski veleindustrijci in kapitalisti s posebnimi pogodbami med seboj. Najnovejši francosko-ruski dogovor pa pomeni, da je okoli Rusije skovani obroč predrt od Atlantskega oceana preko Nemčije in Rusije do Tihega morja.

Žar, ki so ga metali rimski žarometi zadnje dni na italijanske, pod pokroviteljstvom angleških lordov v srednji in jugovzhodni Evropi dosežene uspehe, se je začel nenadoma izpreminjati v motno brlečo lučko.

Za angleške konservativce so začeli prihajati težki časi. Res je, da po vsaki vojni svet navadno pade v mistiko in se obrača na desno. Mnogi znaki pa kažejo na to, da se je svetovno-politično nihalo jenjalo pomikati na desno, in da se začenja polagoma pomikati zopet v demokratični tir.

To utegnejo dokazati tudi prihodnje volitve v Angliji.

RESNICI POT IN CESTO!

Ely, Minn.

Na našem znamenitem Vermilion in Mesaba Rangu vlada veliko zanimanje za slovensko organizacijo po imenu: "Slovenian Old Settlers" — po naše: "Slovenski stari naseljenci."

O tej organizaciji ni prišlo še mnogo v slovensko javnost. Eksistira šele nekaj let. Kot njen predsednik sem se spravil napisati malo več o tej organizaciji.

Leta 1924 se je zbralo več slovenskih družin in napravili so izlet proti Kanadi in črez mejo. Družbi se je ta izlet dopadel in sprožilo se je misel, da bi med seboj ustanovili organizacijo "Slovenskih starih naseljencev" in to se je tudi zgodilo. Kar na prostem v zeleni travi se je rodila ta organizacija, na prostem v lepi naravi. Izvolili so se takoj uradniki in sicer sledeči: Joseph Mantel, predsednik, Ely Minn.

MR. JOSEPH MANTEL.
Ugledni slovenski trgovec na Ely, Minn. in predsednik organizacije "Starih slovenskih naseljencev" na železnem okrožju.

John Lamuth, tajnik, Chisholm, Minn. Namen te organizacije: Ker je nad 10 tisoč slovenskega naroda na Vermilion in Mesaba Rangu (takozvanem železnem okrožju) bi bilo potreba, iz družabnega ozira, da bi se večkrat sestali, vsaj stari znanci, ki so prišli kot pijonirji v to severno Minnesoto in so bili pred 20 in 30 leti in več skupaj v raznih naselbinah, nekateri še kot fantje, drugi kot možje in vsi imajo eden drugega v veselem prijetnem spominu, kot brat brata in sestra sestro. Pri takih prilikah pa bi se sešli v gotovih letnih časih, bi se skupno po slovenskih šegah in navadah pozabavali in poveselili. Saj nas vse življenje spremljajo le težave in trpljenje, bi vsaj sedaj kot stari naseljenci prišli večkrat skupno, se pogovorili v naši lepi slovenščini, se pogovorili o dogodkih prejšnjih let, ko smo ustanavljali slovenska društva in organizacije na Rangu. O koliko je spominov, ki bi prišli ob takih prilikah na dan. Zato ni čudno, da je prišla na dan misel in ta je porodila željo, da se ustanovi organicijo "Slovenian Old Settlers"

Prvi slovenski naseljenci v kolikor se more dognati so dospeli na železno okrožje že pred 50 leti in ti so bili Gorenjci. Kje so tisti stari naseljenci danes, kdo ve zanje? Potem so prišli še drugi in tretji in kje so oni? Vsi ti so nam pot odpirali, orali ledino ter pripravili nam, da smo prišli kar na gotovo. Morebiti niso ti več kakor 50 milj od nas, a vendar jih ne vidimo. In kaj je temu vzrok? To, da naš slovenski narod ni organiziran v družabnem oziru, kakor bi moral biti.

Pred 25. leti smo imeli večkrat tuintam kak društveni piknik in enkrat sem bil sam naročil in jamčil stroške za 13. vagonov pri železniški družbi, da smo množice prevozili, namreč vsa društva iz Mesaba Range na Ely na piknik. In resnično je bilo veliko našega ljudstva, da ga je bilo veselje videti. Tedaj smo bili lepo složni, bili smo vsi za enega in eden za vse. Tega dandanes ni več. Te vesele prijazne domačnosti ni najti med nami več v tej meri, kakor tedaj. Smo tudi nekako razgubljeni. Marsikateri ima svoj automobil in se prepelja s svojo družino v kako drugo mesto, da bi obiskal svojega prijatelja in ga ne najde doma, ker on je šel morda ravno na tako pot kam drugam, ki pa morda tudi ni našel svojega prijatelja doma.

Zato bi se morali na nekak družabni način organizirati, da bi med nami bila nekaka vez, ki bi se večkrat sestajali skupaj, ne samo moški, na kaki sejah itd. marveč tudi naše družine, naše žene, in naša mladina naj bi se spoznavala. Ako smo stariši prijatelji in znanci, naj bi se to prijateljstvo zaneslo tudi med naše mlade, da bodo vedeli, ko že nas ne bo, čigavi so in kako da smo se ljubili mi njihovi stariši.

Železno okrožje zavzema 150 milj na dolgo in žila železne rude se vleče iz Ely, preko Towerja, Mesaba, Aurora, Biwabik, McKinley, Gilbert, Sparta, Eveleth, Virginia, Mountain Iron, Buhl, Chisholm, Hibbing (najbogatejša okolica celega sveta), Calumet, Marble, Bowey in Colerain in še druge naselbine. V tem kraju je naseljenih nad 10 tisoč Slovencev, ki so prišli iz starega kraja. Z mladino tu rojeno pa jih je kot se računa do 25 tisoč.

Lansko leto 29. augusta se je pokazalo na izletu v Greaney, kako potrebna je organizacija starih naseljencev. Greaney leži severno-zapadno od mesta Ely, kakih 75 milj in je prijazna lepa kmetska naselbina. Tam so se naselili naši elyski Slovenci, že pred kakimi 25. leti in precej dobro gospodarijo in s tem logično dobro napredujejo. Prideljujejo vse poljske pridelke, razun vinogradov, rodi prav dobro vse. Za trto pa je že preveč na severu. Tu je že nad 300 slovenskih farmarjev in so si zgradili že tudi lepo cerkvico in zadnje leto tudi župnišče, katere slika je tu priobčena. Slika je posneta o priliki, ko se je na Greaney blagoslovilo novo župnišče. Povabljeni smo bili tja stari naseljenci, kateri smo se v lepem številu udeležili. Bilo je nas ta dan tamkaj nad 300 oseb. Obenem je bila prirejena "surprise party" Father Sedeju, župniku fare na Greaney. Preselil se je v novo župnišče, a našel je prazno. Dasi je veliko število faranov na Greaney, vendar niso toliko zmožni, da bi mogli vse sami preskrbeti, zato so povabili stare slovenske naseljence in ti so v resnici pomagali veliko, kar se tiče pohištva in drugih premičnih stvari v župnišču in še zraven se je nabralo v gotovini $121. kar je bilo v pomoč tamošnjim faranom.

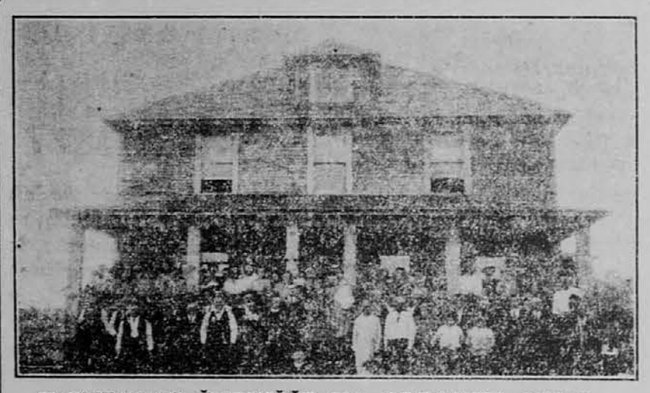

SLOVENSKO ŽUPNIŠČE NA GREANEY, MINN.
Pred katerim se nahaja skupina članov "Starih naseljencev" na železnem okrožju.

Zahvaliti se moram še sedaj vrlim kuharicam in drugim, za njih gostoljubnost in pripravljanje za toliko oseb. Rad moram priznati, da so potice, pohane piške, pečena jagnjetina na Greaney bile nadvse okusne in nam so dišale bolj, kakor doma.

Pri obloženih mizah je bilo slišati tudi več govornikov in potem smo se podali na prosto, kjer se je začela razlegati lepa slovenska pesem, ki je prihajala iz naših slovenskih grl, kakor žuboreči studenec. Tu smo se tudi slikali in tu se je nato izvolil že preje imenovani odbor organizacije "Starih slovenskih naseljencev".

Za leto 1927. je že napravljen načrt za celo leto naprej. Ker ni mogoče, da bi se vsi Slovenci udeležili na enkrat, kakega shoda tu ali tam, zato smo se namenili, da se sestanemo v vsakem mestu (gori imenovanih), da se na ta način lahko tudi oni udeležijo shoda, kateri nimajo automobilov in to le na prostem, če ugodno vreme.

Pri tej organizaciji ni nobenih asesmentov. Družina, ko pride v nedeljo od sv. maše si pripravi košarico jedil. Bolj ko si pripravi, boljše se mu bo godilo. Na shodu bodo nastopali dobri govorniki, kakor tudi najstarejši naseljenci, ki bodo povedali kaj zanimivega iz svojega življenja, tem se bo podarilo lepo nagrado, katero se bo skušalo dobiti s klobukom med navzočimi. Obenem bodo na programu pevske točke, ker lepa slovenska pesem človeka najbolj poživi in navduši, zlasti še v tujini.

V to organizacijo se pa sprejemajo samo dobri Slovenci, ki so res vneti za dobro in prijazno zabavo. Tisti, kateri v javnosti napadajo Slovence po naselbinah, tisti niso dobrodošli. In seveda tacih ni veliko. Sedaj šteje organizacija Slovenskih starih naseljencev že lepo število in kateri hoče pristopiti h naši organizaciji naj se javi, pri predsedniku ali pa pri tajniku te organizacije, nakar se mu bo naznanilo datum in kraj prihodnjega shoda. Zapomnite si pa, da je tega deležna cela družina.

Dva taka shoda smo imeli, katera ste se jako lepo obnesla v občo zadovoljnost vseh. Kajpada pričakovali smo tudi kritike in ta je prišla. Že leta 1924. sem govoril prijateljem po Mesaba in Vermilion Rangu, da smo sklicali slovenski narod v to organizacijo. Med tem časom se je pa organizirala A. J. Z. na Gilbert, Minn. h kateremu sestanku sem bil tudi jaz povabljen, vendar takoj sem opazil, da se je nekaj za mojim hrbtom delalo in to je gl. tajniku A. J. Z. dobro znano. Pristopilo je nas več Slovencev iz Elya in ko se je vršila prva konvencija A. J. Z. 25. oktobra 1925 na Evelethu, Minn. sem bil naprošen, da nagovarjam, kolikor mogoče na to konvencijo in isto sem storil z namenom, da če bi bila ta organizacija A. J. Z. prava, bi se lahko S. S. N. združila z njo. Prjdobil sem nad 50 prijateljev in naročil sem lepih kapic za Elyčane, da se bolj postavimo. Ko se parada na Evelethu začne, katera je bila izvrstna in sploh bi ne bilo mogoče lepše in boljše je bilo vse zadovoljno. Popoldan se je pa začela konvencija in ko smo poslušali enega in drugega, se je marsikateri vstrašil. Več se jih je odstranilo takoj, drugi so se izražali, da je vredno poslušat prepir več strank itd. Posledice tega pa so takoj bile te, da se začelo govoriti, da se organizacija S. S. N. ne združi z A. J. Z. — Augusta 29. 1926. je bila konvencija na Elyu. Udeležba pa seveda ni bila, kakor bi morala biti, ker pač ljudje so zopet pričakovali kakih prepirov, kakor je bilo to na Evelethu. Dan prej dne 28. aug. pred konvencijo pa je prišel sledeči napad:

"Elyskim Slovencem!"

"Rojaki!

V nedeljo 29. augusta je naš dan, dan da se pokažemo svetu kot narod, prvič v zgodovini elyskih Slovencev."

Med drugimi piše: "Tisti, ki ste jih vi povzdignili do boljšega obstanka bežijo, sramujejo se vas in zraven vas še sramotijo pred svetom in to v trenutku, ki veže vsakega Jugoslovana dolžnost, da stopi na plan, da se pokaže kot narod svetu. Rojaki! Tiste, ki se sramujejo nas jih mi ne potrebujemo. Mi jih ignoriramo!"

Več sto takih lepakov je bilo raznešenih po hišah, kateri merijo 9x12 palcev. Sam sem se hotel prepričati odkod to izhaja in prepričal sem se, da je naročil ta lepak naš mladi trgovec I. T. Ko ga nagovorim v njegovi trgovini za tako nepravilno postopanje proti elyskim Slovencem je meni zatajil tako postopanje, da on ni naročil. Pozneje, se je izrazil, da ni on naročil, ampak napisal je. Zaradi tega so se Slovenci odstranili paradi in konvenciji, kakor tudi banketa, kjer so videli, da je prepir že pred začetkom konvencije.

Tudi naš rojak in trgovec Jože in njegova kompanija so zložili eno fino pesem proti elyškim trgovcem v "Prosveti" z dne 2. sept. 1926. v štev. 206. s podpisom "Neostrižen koštrun". In v resnici je ne ostrižen, ker tam se skuje več lažnjivih napadov. Toda to gnezdo se je našlo, ko je prišel prepir med tisto kompanijo, potem je pa eden drugega izdajal. Sedaj se vidi, da vse tisto lažnjivo napadanje na elyške Slovence izhaja iz tistega gnezda. Govori se, da je še eden tukaj, kateri je lažnjive dopise pisal in sedaj sam sebe zagovarja, da ni on pisal, ampak neki oni, kateri je odšel v Chicago.

Kakor sem že omenil, da smo pričakovali kritiko in kar omenjam ni veliko. Ampak, ko smo čitali v "Prosveti" štev. 211. sept. meseca 1926 dopis in napad na elyške trgovce in Slovence od enega, kateri se je bal podpisati svoje ime pod napad, je pustil svoje maslo za plotom in je prišel na dan z imenom "delegat", Eveleth, Minnesota. Da se je ta moj odgovor tako dolgo zavlekel je vzrok, ker

(Dalje na 3. strani.)

ATALA.

Fr. R. Chateaubriand.

"Pomiri se," sem ji rekel, stiskajoč roko nesrečnice; "pomiri se, to srečo bova še uživala!"

"Nikdar! Nikdar!" je rekla Atala.

"Kako?" sem vprašal.

"Ti še ne veš vsega," je deva zaklicala; "včeraj, med nevihto . . . Hotela sem prelomiti svoje obljube in tako svojo mater pahniti v plamene prepada; že je bilo njeno prokletstvo nad menoj, že sem lagala Bogu, ki je otel moje življenje . . .

Ko si ti poljubil moje tresoče ustnice, nisi vedel, da si objemal smrt!"

"O nebo!" je zakričal blagovestnik.

"Dragi otrok, kaj si storil?"

"Zločin, moj oče," je rekla Atala z zbeganimi očmi; toda pogubila sem samo sebe in rešila sem mater."

"Dokončaj vendar," sem zavpil ves v strahu.

"Dobro," je rekla, "že naprej sem videla svojo slabost; ko sem zapustila koče, sem vzela s seboj . . ."

"Kaj?" sem z grozo vprašal.

"Strup?" je rekel oče.

"Je že v mojih prsih," je zaklicala Atala.

Plamenica uide iz puščavnikove roke in jaz padem kot mrtev pred Lopezovo hčer; starec stisne oba med svoje roke in vsi trije združimo v temi en trenutek svoje ihtenje nad mrtvaško posteljo.

"Zbudimo se!" je kmalu rekel srčni puščavnik, ko je prižigal luč. "Dragocene trenutke izgubljamo; kot neustrašeni kristjani kljubujmo napadom nesreče: z vrvjo okrog vratu in s pepelom na glavi se vrzimo pred noge Najvišjega, da poprosimo njegovo milostljivost ali pa, da se uklonimo njegovim sklepom. Mogoče je še čas. Moja hči, ti bi me bila morala že včeraj obvestiti!"

"Ah, moj oče," je rekla Atala, "zadnjo noč sem te iskala, toda nebo te je za kazen za moje grehe oddaljilo od mene. Sicer bi pa bila vsaka pomoč brezuspešna, kajti celo Indijanci, ki so tako spretni v tem, kar se strupov tiče, ne poznajo prav nobenega protistrupa za tega, katerega sem jaz vzela. O Šakta! Misli si moje začudenje, ko sem videla, da smrt ni tako nagla kot sem pričakovala. Moja ljubezen je moje moči podvojila, moja duša se ni mogla tako hitro ločiti od tvoje."

Tukaj nisem motil Ataline povesti z ihtenjem, ampak z izbruhi, katere poznajo samo divjaki. Besneč sem se valjal po tleh, vil sem roke in jih grizel. Stari duhovnik je s čudovito nežnostjo letal od brata do sestre in je naju obsipal z mnogimi pomočmi. V miru svojega srca in pod težo let se je znal prilagoditi najini mladosti in njegova vera mu je nudila najnežnejših in bolj vnemajočih besed kakor naše strasti. Ali te ta duhovnik, ki se je štirideset let vsak dan daroval službi Boga in ljudi v teh gorah, ne spominja na one žgalne daritve Izraela, ki so se vedno kadile na visokih krajih pred Gospodom?

Ah, zastonj je poizkušal prinesti Atalinemu zlu kakega zdravila. Utrujenost, žalost, strup in strast, bolj smrtonosna kakor vsi strupi skupaj, so se združili, da bi oropali pustinjo te cvetke.

Proti večeru so se prikazali strašni znaki; Atalinih udov se je polastilo splošno otrpnenje in končni deli njenega trupla so se začeli ohlajevati.

"Dotakni se mojih prstov," mi je rekla; "ali se ti ne zde ledeni?" Nisem vedel, kaj bi odgovoril in moji lasje so se od groze ježili; potem je pristavila:

"Včeraj sem se še, moj ljubljenec, ob samem tvojem dotikljaju stresla in sedaj ne čutim več tvoje roke in skoro ne slišim več tvojega glasu; predmeti v votlini krog in krog izginjajo. Ali ne pojejo ptice? Solnce mora sedaj biti že blizu zatona, Šakta; njegovi žarki bodo pač lepi na mojem grobu v pustinji."

Ko je Atala zapazila, da naju te besede spravljajo v jok, nama je rekla: "Oprostita mi, moja dobra prijatelja, jaz sem pač slabotna, toda mogoče bom postala močnejša. Vendar, umreti tako mlada, tako naenkrat, ko je bilo moje srce polno življenja! Predstojnik molitve, imej usmiljenje z menoj; tolaži me! Ali misliš, da je moja mati zadovoljna in da mi Bog odpusti, kar sem zakrivila?"

(Dalje prih.)

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

Iz življenja in sveta.

SMRT BELGIJSKEGA DVORNEGA MARŠALA.

Iz Bruslja poročajo, da je umrl baron Goffinet, mož, ki je igral za vlade belgijskega kralja Leopolda II. na bruseljskem dvoru veliko vlogo. Njegova beseda je bila tehtnejša od odločitve belgijskih ministrskih predsednikov in kralj je imel vanj neomejeno zaupanje, ker je bil velik veščak v denarnih zadevah.

Leopold II. se je seznanil z Goffinetom na nekem lovu in je kmalu postal kraljev zaupnik ter celo kraljičin prijatelj. O Leopoldovi ženi je namreč znano, da se z možem ni posebno dobro razumela. Zato ji je bil baron Goffinet tem bolj dobrodošel. Prišel je na dvor, baš ko se je kralj Leopold z ekspedicijo v Kongo malone upropastil. Takrat je šinila baronu v glavo ideja dobrodejne loterije za kralja, ki se je sijajno obnesla. Tako je Goffinet rešil Leopoldove finance in v zahvalo za to rešitev ga je belgijski kralj imenoval za upravitelja svojega premoženja.

Baron Goffinet je imel odločilen vpliv pri razdedičenju kraljevih treh hčera. Z baronovo pomočjo je prikril Leopold II. svojcem dejansko stanje svojega premoženja. Dal je prepisati del svojih posestev v Bruslju na baronovo ime in je kupil tudi v južni Franciji velikanske komplekse zemljišč na ime svojega dvornega maršala. Razume se, da je bil baron kot kraljev zaupnik uveden tudi v intimne zadeve svojega suverena. Malo pred njegovo smrtjo je fungiral kot posredovalec pri izročitvi 30 milijonov frankov baronici Vaughanovi. Ta denar je izročil kralj baronici na svoji smrtni postelji nekaj ur preden je umrl.

Goffinet je bil po Leopoldovi smrti upravitelj premoženja mehikanske cesarice Charlotte. Med vojno je živel nekaj časa v Nemčiji, kjer so ga osumili vohunstva, a ker mu ga niso mogli dokazati, so ga morali izpustiti.

—o—

PROBLEMATIČNA REŠITEV TEŽKEGA PROBLEMA V FRANCIJI.

Kakor v ostalih civiliziranih državah, tako sili tudi v Franciij podeželsko prebivalstvo iz dežele v mesta. Vsled tega primanjkuje na deželi delavnih moči ter se zaposlujejo inozemci. Ta pojav je z ozirom na primeroma majhno število prebivalstva v Franciji problem, ki povzroča kompetentnim francoskim oblastim mnogo razmišljanja. Predlagane in izvedene so bile že različne mere, toda brez uspeha.

V nekaterih krogih se smatra za glavni vzrok priseljevanje podeželskega prebivalstva v mesta dejstvo, da so postala podeželska dekleta z nepredujočo kulturo zelo gizdava in zabave željna. Dekleta bi rada nosila svilene nogavice ter obiskovala zabavne lokale. O tem je prepričan tudi najstarejši član pariškega občinskega sveta Ambricse Rendy. Gospod Rendy misli, da je našel sedaj sredstvo, kako preprečiti priseljevanje z dežele v mesto. Po njegovem načrtu naj bi država vsa podeželska dekleta zavarovala za slučaj poroke tako, da se izplača vsaki, ki dopolni 21. leto 10.000 frankov. Premije naj bi plačevala deloma država, deloma občine. Realizacija Rendy-ovega načrta bi stala državo letno okoli 10 milijonov frankov.

—o—

BIVŠI AVSTRIJSKI NADVOJVODA TOŽI POLJSKO DRŽAVO.

Pred okrajnim sodiščem v Poljskem Tešinu se je pričela zanimiva obravnava. Bivši nadvojvoda Friedrich Habsburški toži poljsko državo na povračilo veleposestev, ki so bila nekoč njegova last in ki jih je Poljska glasom mirovne pogodbe nacijonalizirala. Nadvojvoda Friedrich je imel v tešinski Šleziji krasno veleposestvo in mnogo nepremičnin, ki jih je deloma kupil s privatnim denarjem, druga pa dobil kot fideikomis, ki ga je ustanovil nadvojvoda Karel Ludvik s svojo poroko v juliju 1826. Mnogo zemljišč in gozdov je podedoval Friedrich tudi po nadvojvodi Albrehtu in drugih članih habsburške dinastije. Vse njegovo nepremično imetje je poljska vlada nacijonalizirala.

Bivši nadvojvoda Friedrich trdi, da je lastninsko vprašanje sporno, kajti na eni strani je tožitelj označen v zemljiških knjigah kot lastnik, na drugi strani je pa v istih knjigah označena kot lastnica poljska država in sicer glasom saintgermainske mirovne pogodbe. Pri tolmačenju dotičnenega stavka saintgermainske pogodbe je merodajen francoski tekst, ki se od angleškega razlikuje baš v oni točki, kjer gre za lastninsko pravico.

—o—

REVIZOR V AMERIŠKI BELI LJUBLJANI.

Cleveland-Collinwood, O.

Minuli so prazniki, ki so bili v resnici nekaj krasnega. Toplo pomladansko solnce je z mehko roko božalo pestro množice, ki so prihajale k službi božji. Vse se je vršilo v lepem redu. Tudi velikonočna kolekta kot se čuje presega vse prejšnje, to je dokaz, da tukajšnja župnija lepo napreduje. Toraj toliko o tem.

Kakor pa ni nikjer brez skrbi in komedije tako tudi tukaj. Vedno se hvalimo kako napredujemo, kjer pa predstojništvo nam ne veruje, zatorej so poslali k nam Revizorja ali pregledovalca in to tajno, da bi nas zalotil popolnoma nepripravljene.

Ampak so se pošteno urezali, vse izvohamo, izvohali smo tudi to in smo se pripravili. Kar naj pride vse je v redu. Direktorij Slov. Doma na Holmes ave. je dal dvorano brezplačno. Rev. Milan Slaje, vodijo svoje učence, kako se morajo obnašati ob prihodu Revizorja. Torej vidite, da smo vse izvohali. Ako pa ima kateri kakšne male grehe na vesti naj se jih hitro otrese, ker Revizor je jako strog, vsaj tako mi je pisal moj prijatelj, torej pazite! Vem, da se Tone s hriba cuka za lase kaj vse bo, no pa povem. Kat. izob. društvo priredi v nedeljo 1. maja igro "Revizor", začetek ob 7. uri zvečer v Slov. Domu na Holmes ave. Igra je krasna komedija v petih dejanjih. Kaj takega ni bilo še tukaj, Rev. Milan Slaje se trudijo in lahko rečem, da bo tudi vspeh dober. Čisti dobiček je namerjen za novo šolo. Torej Slovenci, 1. maja vsi v Slov. Dom na Holmes ave. imeli bote par ur dobre zabave, ob enem pa pomagate dobri stvari.

Videli smo ob Veliki noči kakšna gneča v cerkvi, šola slaba. Združimo se vsi kot en mož in kmalu bo stala nova šola in povečana cerkev, ki bodo celi naselbini v ponos. Vstopnice se dobe v brivnici Mr. Rakarja na 15708 Holmes ave., torej na svidenje 1. maja v Slov. Domu na Holmes ave.

Pozdrav

Dmuhanovskij.

IZ CHURCHILLOVIH VOJNIH SPOMINOV.

(Dalje.)

Zasledujmo zdaj za hip kretanje nemškega brodovja! — Scheer je bil v ognju angleškega brodovja od 6.25 minut. Ob 6.35 minut je izvedel z veliko brzino obrat celega brodovja in se nameril proti zapadu, proti Angliji in zraven kril umik s torpedi in umetnim dimom. Ta obrat je bil uspešno in točno izveden. Kljub naglici in bojni zmedi. Jellicoe se je, zvest svojemu prvotnemu načrtu, umaknil. Brodovje se je bilo odmikalo, nemške ladje so izginile v megli. Scheer je bil svoboden.

Kakor se zdi se je pa Jellicoe odločil za drugi dve alternativi in sicer za Helgolandski kanal in pot v smeri proti Emzi, in ne omenja nikjer možnosti poti k Horn Reefu, ki je bila najverjetnejša. "Nikakor se mi ni hotelo," pravi, "opustiti ugodnosti pozicije in odločil sem se za vožnjo proti jugu, kjer je bil mogoč boj podnevi in bi lahko zastavil sovražniku pot, če bi se obrnil proti Helgolandu ali pa proti Emzi." Težko bi smatrali to odločitev za najpravilnejšo, ker ni združevala, pač pa izključevala najugodnejše možnosti. Vožnja v to smer do 2.30 minut, to je do svitanja, je privedla angleško brodovje 43 milj daleč od Horn Reef in 25 milj od smeri Scheerove vožnje k Helgolandu. Scher je imel na to možnost, da pobegne k Helgolandu, Horn Reefu ali pa Kattegatu in le ena možnost bega, pot k Emzi, je bila zastavljena.

*

Tu je konec prve faze nočnih operacij. Angleško brodovje vozi proti jugu s hitrostjo 17 vozlov in odpira na ta način sovražniku dve najbližji in najugodnejši možnosti za beg. Nemško brodovje vozi k Horn Reefu s hitrostjo 16 vozlov in se baš pripravlja prerezati zadnji del Jellicoevejega brodovja, ob katerega so že trčile že torpedovke.

Okraj 10.30 minut je trčila nemška izvidna skupina na 2. angleško eskadro lahkih križark. Prišlo je do ostrega ognja. "Southampton" in "Dublin" sta imela velike izgube in stara nemška križarka "Frauenlob" je bila potopljena.

Daleč po morju so odsevali reflektorji in ogenj strelov, da je bilo mogoče pregledati celo angleško brodovje. Če že ni bilo jasnega dokaza, da beži nemško brodovje k Horn Reefu, bi bil ta ogenj lahko zadosten dokaz.

Daleč v Whitehallu je mornariško ministrstvo prestrezalo nemške brezžične brzojavke. Ujelo in dešifriralo je Scheerov ukaz ob 9.34 minut. Okrog 11.30 minut je prejel Jellicoe sledečo brezžično brzojavko: Nemškemu brodovju je bilo ob 9.14 minut ukazano, da se vrne domov. Vožnja smer jugojugo vzhodno ¾ vzhodna. Hitrost 16 vozlov. Če bi bilo mogoče verjeti tej brzojavki, bi to pomenilo, da se Nemci vračajo k Horn Reefu. Upoštevaje celotno verjetnost in ogenj v ozadje je brzojavka mornariškega ministra pridobila na verjetnosti. Če bi se Jellicoe odločil ravnati po njej, bi bilo le malo treba izpremeniti smer in boj podnevi bi bil zagotovljen. Če bi napravil to, bi sploh ne bilo treba reskirati nevarnosti nočnih operacij, niti napada torpedovk.

Toda, kaj je bilo mogoče verjeti brzojavki mornariškega ministrstva? Admiral Jellicoe je bil mnenja, da nikakor ne. In zaradi tega je tudi zavrgel to vest in nadaljeval vožnjo proti jugu, s hitrostjo 17 vozlov na uro.

Usodna napaka admirala Jellicoe, da ni odločilnega dne dal odgovoriti na napad nemških torpednih rušilcev s protinapadom, pač pa se je rajši umaknil za par točk, je omogočila admiralu Scheeru, da je srečno izvršil svoj umik in rešil nemško brodovje z razmeroma manjšimi izgubami pred močnejšim sovražnikom. Podobne napake so se večkrat ponavljale tudi pri vojski na suhem.

NAZNANILO.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da mi je umrla previdena s svetimi zakramenti dne 18. marca 1927 v Solčavi, Savinjska dolina, sestra Marjeta Stebe, rojena Zamernik, podomače Marošnica. Bolana je bila le malo časa, sklenila je ob 5. uri zjutraj. Stara je bila 39 let. Pokojna je bila mirna in marljiva gospodinja ter skrbna mati svojim otrokom. Zapušča žalujočega soproga in dva sina, Ivanček star 1 in Franc, star 9 let. V Lučah, Savinjska dolina zapušča žalujoče starše, Ignacij in Vincencija Zamernik, ter brata Franca in Ivana ter sestro Frančiško. Tukaj v Ameriki pa zapušča brata Ignaca Zamernik. Blagopokojno sestro priporočam vsem v molitev in blag spomin. Tebi draga sestra pa želim, da bi v miru počivala, večna luč naj Ti sveti. Saj križ nam sveti govori, da vidimo se nad zvezdami.

Žalujoči brat in svakinja

Ignacij Zamernik.

Chisholm, Minn., 26. apr. 1927.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje 2. strani.-

hotel sem se o vsem natančno prepričati tukaj na Elyu, kakor tudi na Evelethu, da zvem kdo je tisti prijatelj "delegat", pa mi ni bilo mogoče tako kmalu. Kajti začasa mojega bivanja na Evelethu so bili vsi dobri Slovenci in upam, da so še sedaj, zato dvomim, da bi se ta napad skoval na Evelethu, pač pa mislim, da je tisti laži-kovač na Elyu.

Dopisi brez podpisa nimajo nobenega pomena. Se ne ve komu odgovoriti, morebiti je tisti "delegat" najslabši izmed vseh, ker ga je sram še celo lastnega imena.

Ampak temu "delegatu" hočem odgovoriti, kakor tudi vsem tistim, katerih zanima, da dokažem, da je bil napad lažnjiv. Med drugim piše "delegat": "Neki trgovec iz Ely je vabil slovensko ljudstvo v gozd na privatno veselico, kakih 30 milj od Ely-a, da vseh ni dobil na roko, a dobil jih je pa precej veliko število."

Ko sem že gori pisal, da je bila organizacija S. S. N. in drugi povabljeni na Greaney, kakih 75 milj od Ely-ja in vabili so nas farani iz Greaneya. Trgovci niso imeli s tem nič za opraviti.

"Delegat" piše: "Ko je delegacija iz raznih slov. naselbin v Minnesoti prišla na Ely dne 29. augusta, je vsak mislil, da bo obiskal svoje prijatelje. Toda marsikateri je bil razočaran, ko je izvedel, da njegov prijatelj ni bil doma, katerega morebiti ni videl že več let odkar je zapustil svoj rojstni kraj.

"Ljubi "delegat" tukaj se motiš! Vsi, kateri so bili povabljeni na Greaney, niso bili člani Ameriške Jugoslovanske Zveze in kot taki, niso dobili sporočila od svojih prijateljev, da pridejo na Ely. Ampak jaz sam sem bil član tiste organizacije in ker imam veliko prijateljev po Minnesoti sem jim o pravem času naznanil, da me ne bo doma, na dan konvencije A. J. Z. na Elyu.

Bil sem v Duluthu augusta meseca dvakrat, ko sem imel svojega sina na operaciji za "tonsils" in prvikrat sem srečal glavnega tajnika A. J. Z. Mr. John Moverna, kateri me je pozdravil ter najprvo vprašal, kako se kaj na Ely pripravljamo za konvencijo. Odgovoril sem mu: John oprosti me od te zadeve, ker imam svojega sina v bolnišnici in ne morem biti navzoč za pomoč. Pa menda mi ni verjel, je šel sam pogledat v St. Mary's bolnišnico, kjer je v resnici videl, o čemur sem mu pravil. In drugič sva se srečala med tednom na ulici in zopet sem mu odgovoril, da ne vem, kako se kaj pripravljajo za konvencijo, da naj piše na tajnika kluba na Ely.

Ravno tako sem se oglasil pri svojih znanacih na Evelethu in Gilbertu in jim naročil, da me ne bo doma. Na Ely sem se oglasil pri tajniku lokalnega kluba, da me ne bo doma. Predsednika A. J. Z. nisem videl, ker sem bil prepričan, da to zadostuje, če se pri gl. tajniku zglasim, a zdaj vidim, da to ni bilo veljavno, namreč oglasiti bi se bil moral pri "delegatu", menda bi dobil oproščenje.

Znano mi je bilo, da se bo slavnost izvršila dne 29. augusta na Greaneyu in da bom vodil celo slavnost, katerim sem tudi prodal več stvari. "Business is first" in kot predsednik S. S. N. nikakor mi ni bilo mogoče odpovedati. Če bi bil predsednik dveh organizacij, kako bi bil mogel obem ustreči.

"Delegat" tudi piše več stvari zoper trgovce. Ta umazani "delegat" ne premisli da so vsi trgovci zapustili kramp in lopato v rudniku, ter so s svojimi družinami začeli trgovine, odkraja majhne in so se trudili in trdo delali, da so malo uspeli, stregli noč in dan narodu. Ampak "delegat" bi najrajše videl, da bi naši Slovenci vedno kopali v rudnikih in da bi nobeden ne uspel s kako trgovino. Povedati moram javno, da sem moral, ko sem zapustil kramp in lopato v rudnikih streči mlademu ali staremu in še kako ponižno, ko sem služil drugim in prav tako sedaj, ko imam svojo trgovino. Kolikokrat sem moral pustiti svojo družino pri mizi, kolikokrat sem moral vstajati iz tople postelje vsako uro ponoči in streči ljudem, ki so zahtevali zdaj to in ono.

Torej, kdo se sramuje javno občevati? Kje je ta "delegat" bil leta 1888, ko smo mi že javno občevali tukaj po železnem okrožju in to delamo še danes? Ko bi mi dopuščal prostor, bi omenil, kolikim sem že pomagal pri tej ali oni stvari, toda "A. S." bi moral iziti v povečani izdaji. Povem naj pa, da s takimi napadi si A. J. Z. ne bo pridobila člane, temveč še odbijala jih jo. Kajti stari naseljenci ne bodo takim pod komando, kateri prihajajo pred kratkem iz starega kraja.

To sem odgovoril tem napadom, ker sem bil naprošen in pa ker sem zraven tudi sam prizadet. S tem bo tudi dokazano, da pri vsej stvari ni nič drugega, nego le gole osebnosti.

Slovenska splošna javnost ve, da ne upošteva mnogo takih, ki imajo le velika usta in napadajo prijatelje brez kakega povoda.

Da ni bilo "delegatu" z Eveletha všeč parada in drugo niso elyški trgovci, kateri so bili povabljeni na Greaney krivi, ker med temi je bilo samo šest trgovcev in drugih 2000 Slovencev je ostalo doma na Elyu. Torej krivda leži v nečem drugem, kar pa opišem enkrat prihodnjič.

Joseph Mantel.

NE ZAMUDITE

te ugodne prilike. Radi selitve prodam novo peč za parlor, ki je stala $175.00, samo za $25. Pridite takoj, ker v soboto se že selim. **Mrs. T. Bulger, 1830 W. 22nd St., Chicago, Ill.** srčp

PRODA HIŠO 2 FLAT, 5-5 in 6-6 sob, 2 centr. kurjave, porči zaprti, vse moderno. 4700 block Montana St. blizu North od Fullerton ave. 100-12

"STORAGE SALE."

Nove hišne oprave prodajamo po zelo nizki ceni. Krasni set pohištva za štiri sobe samo $335.00. Pridite si ogledat, predno kupite, prihranite denar. Prodajamo tudi po komadih. Dovažamo na dom. Odprto zvečer in nedeljo.

VERSCHOORE WAREHOUSE, 4040 North Kedzie Ave.

PREVOZ - DRVA - KOLN

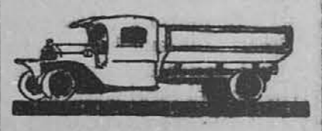

Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Pokličite

Telefon: Roosevelt, 8221.

LOUIS STRITAR

2018 W. 21st Place, Chicago, Ill

OSEMNAJST LET

težke zveste službe svojemu katoliškemu narodu v Ameriki ima za seboj list

AVE MARIA

Ali ne zasluži tedaj, da ga ima vsaka hiša, kjer se še priznava Bog in Marija?

Gotovo!

Ali ga imate pri vaši hiši, dragi čitatelj?

...Ako ne, takoj ga naroči. Stane samo $3.00 na leto.

KRASEN DAR

slovenskemu narodu dajejo že 12 let slovenski frančiškani v obliki koledarja, kakoršnega katoličani nobene druge narodnosti nimajo.

Koledar 'Ave Maria' za leto 1927

imamo še v zalogi. Naročite ga, dokler ne poide.

Z DOBRIM BOŠ SAM DOBER

Z dobrim listom bo tudi vaša mladina dobra. Toda saj veste, da slovenskega ne čita. Treba ji dati v roke dobro angleško čtivo.

St. Francis Magazine

je izvrsten list za slovensko-ameriško mladino. Stariši naročite ga ji. Za njo ga izdajamo!

Stane $3.00 na leto, ako ga naročite po agentu.

Ako ga naročite naravnost od nas stane do božiča samo $2.00

Uprava teh listov ima v zalogi tudi molitvenike in devocijonalije.

Franciscan Fathers

LEMONT, ILL.

Joseph Mantel

— JAVNI NOTAR —

Ely, Minnesota — Telephone 56

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, oporoke in vsa druga v notarsko stroko spadajoča dela.

Enaindvajset let izkušnje.

Allen's Parlor Furnace

Krasno

Učinkovito

Ekonomično

Po vsej deželi govorijo o tem novem sistemu, ki daje toploto. Ker je izdelano v lepem porcelanu in emalju, se z lahkoto drži v čednem stanju. Ta peč zgleda, kakor lepa omara. Toploto razširja po sobi na najzdravejši način — vlago posuši in ogreva zrak.

Ne kupujte peči dokler niste videli tega!

W. Szymanski

— Dealer in —

FURNITURE in STOVES, HARDWARE and HOUSE FURNISHINGS GOODS

Telephone Canal 597

1907-1909 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

ZA MAJNIŠKI ALTAR

KIPI: LURŠKA MATI BOŽJA

MATI MILOSTI POLNA

Velikost 12 inčev	Cena	$1.50
17 inčev	"	2.50
21 inčev	"	4.50
Rudeča svetilka s stojalom		.35
Votivne 15 urne svečke, doz.		.50
Dušice baksa		·10

Šmarnice, molitve za vsaki dan v maju:

Marija vrtnarica	.95
Šmarnice arskega župnika	.95
Znamenje na nebu	·95

Naročila sprejema in izvršuje:

KNJIGARNA "AMERIKANSKI SLOVENEC"

1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

ROZA SVETA

Spisal A. R. Haggard.

Godvin je vzel svetilko in vstopil; vrata so se za njim zaprla. Ta kraj mu je bil prav dobro znan, ali ne? Semkaj so ga vendar pripeljali, da bi umrl, in skozi ista vrata je prišla neprava Rozamunda, da se poslovi od njega, ki se je zdaj povrnil, da jo pozdravi v prav isti strašni luknji. Bila je prazna — brez dvoma pride kmalu. In čakal je, oziraječ se proti vratam.

A niso se odprla; nobenih stopinj ni bilo slišati, nič ni motilo smrtne tišine. Obrnil se je in se strmeč oziral naokrog. Nekaj se je svetilo tam zadaj v kotu, prav tam, kjer je bil klečal pred rabljen. Neka postava je ležala tam; ni dvoma, da je bila Masuda, speča v ječi."

"Masuda," je rekel, in od obokanih sten je odmevalo nazaj: "Masuda."

Res, ona je bila, speča in še vedno je imela kraljevska Rozamundina oblačila na sebi in na prsih se ji je še vedno lesketala Rozamundina zapona.

Kako dobro je Masuda spala! Ali se nikoli ne zbudi? Pokleknil je poleg nje in iztegnil roko, da privzdigne dolge lase, ki so ji zakrivali obraz.

Dotaknil se je je in — glava se ji je odvalila.

Z grozo v srcu je Godvin posvetil s svetilko in pogledal. O! Tista oblačila so bila rdeča, tiste ustnice so bile blede. Masuda je bila, koje duh je šel mimo njega v puščavi! Masuda, umorjena od rabljevega meča! Tako slabo šalo so mu zagodili in tako — tako sta se zopet srečala!

Godvin je vstal in stal nad njeno nepremično postavo, kot stoji mož v sanjah, iz srca, iz ust pa so mu privrele besede:

"Masuda, sedaj vem, da ljubim odslej tebe in edino tebe na veke, o ženska s kraljevskim srcem. Čakaj name, Masuda, kjerkoli sedaj bivaš!"

Ko so mu te šepetane besede prihajale čez ustnice, se je Godvinu vnovič zazdelo, da mu je isti čudni veter pihal okoli čela, kot takrat, ko je jezdil z Wulfom izpred Askalona ter prinašal seboj Masudino navzočnost in da mu je isti nepozemski mir navdal dušo.

Naenkrat je vse minulo; ozrl se je in videl vojaka stati poleg sebe.

"Ali ti nisem povedal, da jo najdeš spečo?" je rekel s pikrim nasmehom. "Pokliči jo, gospod vitez, pokliči! Ljubezen, pravijo, premosti velike prepade — celo take med odsekanim vratom in prsi."

Godvin je udaril s srebrno svetilko, ki jo je imel v roki in vojak se je zvrnil kot pobit vol.

Godvin je obstal za hip, onemogel se je zgrudil preko Masudinega trupla in obležal kot mrtev.

XXI. POGLAVJE.

V Jeruzalemu.

Godvin je vedel, da je ležal bolan, ni pa se zavedal drugega, kakor da se mu je dozdevalo, da mu streže Masuda. Vsa preteklost mu je prišla iz spomina. Vedno je bila pri njem, oblečena v belo oblačilo, ga gledala z očmi polnimi neizrekljivega pokoja in ljubezni in opazil je tudi, da je imela okolo vrata tenko, rdečo črto, in se je čudil, odkod to.

Vedel je tudi, da je med boleznijo potoval; ob zori je slišal, kako so z velikim truščem podrli tabor, in čutil, kako so sužnji dvignili njegovo nosilnico, ki so ga nosili ure daleč po žgočem pesku; proti večeru se je velika vojska zopet utaborila.

Ko se je zdanilo, je Godvin odprl oči, da bi zrl na Masudo, a ni je bilo več; na njenem mestu pa je sedel Egbert, bivši nazaretski škof, ki mu je podal s snegom ohlajenega šerbeta. Da, ženska je bila odšla, pri njem pa je bil duhovnik.

"Kje pa sem?" je vprašal.

"Pred jeruzalemskim zidovjem, sin moj, kot ujetnik v Saladinovem taborju," se je glasil odgovor.

"Kje pa je Masuda, ki je vse te dneve sedela pri meni?"

"V nebesih, kakor upam," je dejal škof, "kajti bila je vrla ženska. Jaz sem sedel pri tebi."

"Ne," je trdil Godvin trdovratno, "Masuda je bila."

"Potem je bil pa njen duh, kajti jaz sem jo izpovedal in molil ob njenem odprtem grobu — njen duh, ki je te prišel iz nebes obiskat in se je zdaj vrnil nazaj, ko si ti zopet na zemlji."

Tedaj se je Godvin spomnil na vse, kar se je zgodilo, in vzdihnil je ter zaspal. Pozneje, ko je bolj okreval, mu je Egbert povedal celo zgodbo. Izvedel je, da so emirji, ki so ga našli nezavestnega ležati ob Masudinem truplu, od Saladina zahtevali, da naj ga usmrti. Sultan pa se je branil in poudarjal, da je ta Frank eden najvrlejših vitezov, ki se je povrnil, da bi prejel kazen za greh, ki ga ni storil, in da ga ljubi kot prijatelja, dasi je kristjan.

Na ta način se je zgodilo, da je dobil škof Egbert naročilo, da mu streže, in mu reši življenje, če je mogoče. In ko so naposled odkorakali proti Jeruzalemu, so mu morali vojaki nositi nosilnico ter mu pripravili šotor. Kmalu nato se je začelo obleganje svetega mesta in na obeh straneh jih je veliko padlo.

"Ali pade?" je vprašal Godvin.

"Bojim se, da, razen če mu pridejo svetniki na pomoč," odgovori Egbert. "Bojim se, da pade."

"Ali ne bo Saladin usmiljeno ravnal?" vpraša Godvin.

"Zakaj bi usmiljeno ravnal, ko so odklonili njegove pogoje in mu kljubovali? Ne, prisegel je, da bo prav tako ravnal s kristjani, kakor Godfrid z mohamedani, ki jih je poklal na tisoče, ko je pred kakimi sto leti zavzel mesto. Zakaj bi jim prizanašal? Umreti morajo!" In vijoč roke je Egbert zapustil šotor.

Godvin pa je mirno ležal ter ugibal, kako se razreši ta uganka. V Jeruzalemu je bivala sultanova nečakinja Rozamunda, ki jo je gotovo hotel pred vsemi drugimi dobiti zopet v roke, ne le radi tega, ker je bila njegove krvi, ampak ker se je bal, da se potem ne uresniči njegova prikazen glede nje, da se bo namreč po Rozamundi preprečilo veliko klanje. Pa če bi bil Jeruzalem rešen, ali bi ne bilo tudi na tisoče življenj rešenih?

NAJNOVEJŠI PRALNI STROJ —WOODROW—

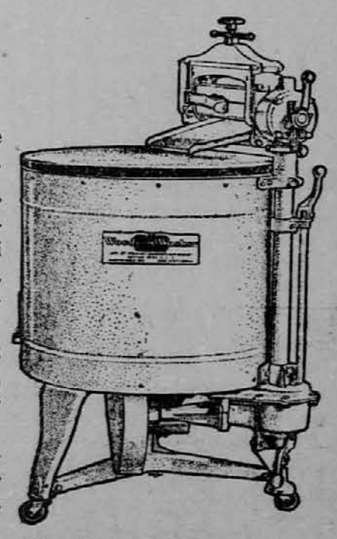

Pralni stroj "WOODROW" pere že deset let in je še vedno v dobrem stanju. To se lahko dokaže tukaj na Ely.

NAJHITREJŠE, NAJVARNEJŠE PRANJE NA SVETU.

Dvakrat hitreje deluje voda kakor pri navadnih pralnih strojih! Čistejše perilo in manj časa — samo skozi delovanje vode! Nobenih premikajočih delov v čebru, a vendar gre milnica skozi perilo valovito in peneče, kakor pravi Niagara.

Lahko perete mali kos perila v mali količini vode, z istim uspehom, kakor večjo množino. Nič ni na temu, kolikq naložite perila v Woodrow, ne bo škodovalo mehanizmu, pa tudi ne perilu.

Ni potreba ničesar mazati — nobene skrbi ni treba imeti. Jekleno kolesje, in ves vrteči se mehanizem oskrbuje zanesljivi sistem za mazanje. Nobene sitnosti, da se ohrani stroj snažen.

PROTI GOTOVINI ALI NA LAHKE OBROKE.

JOSEPH MANTEL

trgovina z železnino in pohištvom.

ELY, MINNESOTA.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu v Chicago naznanjam, da še vedno izvršujem svojo obrt, kakor preje. Ker imam dobro pomoč, se obrnite zanesljivo na mene. Tudi stanujem v hiši kjer imam obrt. Noč in dan na razpolago občinstvu.

Andrew Glavach

1941 West 22nd Street Phone, Canal 5889

Slovenske Viktor Plošče.

PETJE.

67979	Slovenske zdravice — Svarjenje	.75
69317	Tolažba — Veselja dom	.75
69698	Sveti večer — Tiha noč	.75
69802	Ne bom se množila — Ljubca povej	$0.75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica	.75
72207	Ljubca moja — Otok Bleški	.75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let	.75
72210	Slepec — Mila mila lunica	.75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo	.75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince	.75
72327	Zapoj mi ptičica — Po gorah grmi	.75
72364	Na gorenjskem je fletno — Ptiček in Tička	.75
72399	Razpodite se megličice — Tam kjer lunica	.75
72429	Krščenici — Angelji sveti	.75
72472	Na planincah — Barčica	.75
72514	Odpri mi kamrico — Prišla bo pomlad	.75
72527	Moj dom — domovini	.75
72707	Naprej! — Vse mine	.75
73721	Micka na šrauf — Na maškaradi	.75
73725	Na Vršacu — Sladko spavaj	.75
77422	Neža in Pavel — Deset zapovedi	.75
77490	Vabilo — Pastirček	.75
77651	Sezidal sem si — Slovenec Slovencu	.75
77746	U boj, u boj! — Garavuša	.75
77897	Strunam — Sirota	.75
77898	Sveta Lucija — Planinarica	.75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera)	.75
78176	Dve utvi — Oj večer je že	.75
78182	Nove harmonike — Sentklarski paberki	.75
78313	Knefra in vagabundi — Kako je bilo	.75
78348	Božična — Sveta noč	.75
78408	Jadransko morje — Čuj Micika	.75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko	.75

GODBA.

68674	Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in	$1.25
68716	Dve srci, polka — Nočni jastreb, valček; banda, 12 in	1.25
72321	Štajerska (štajeriš) — Pomladanski dan, polka	.75
73119	Dunavski valovi — Ljubavna sreča, harmonika duet	.75
73957	Vaška krčma, polka — Lovec, valček; orkester, 10 in	.75
73976	Barbara, polka — Milijonarska polka; banda, 10 in	.75
77119	Ljubim te, valček; kvartet — Bleščeče oči, polka; banda	.75
77165	Za domovino in brate, marš — Adelajda, polka; banda	.75
77166	Uboga deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda	.75
77336	Zakaj premišljaš, polka — Rajža v tujino, polka; banda	.75
77423	Na poskok, harmonika — Gorenjski valček, harmonika	.75
77491	Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda	.75
77492	O Izabela, valček — Strelčeva ljubica, šotiš; kvartet	.75
77557	Kavalerijski marš — Tirolski marš; banda	.75
77558	Sladka Marička; valček — V krasni dolini, polka; banda	.75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš; banda	.75
77601	Izgubljene pete, polka — Kmetska žetev, orkester	.75
77635	Kmečka polka — Brez nade, polka; vaška godba	.75
77810	Na varšavskem trgu — Poljska kri, mazurka; orkester	.75
77811	Pesem smeha — Poljub, valček	.75
77911	Slovanski ples — Čukarijski ples; tambur. orkester	.75
77915	Na poskok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet	.75
77916	Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotiš; harm.	.75
78088	Bavarski šotiš — Dunajska gizdalinka; kvartet	.75
78142	Čebelica, polka — Marica, polka; klarinet in harmonika	.75
78177	Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.	.75
78179	Micino kolo — Poskočnica; tamburaški orkester	.75
78198	Sladke vijolice, valček — Poročna polka; kvartet	.75
78490	Ach, du lieber Augustin, valček — Šnicel, polka; orkester	.75
78406	Vojaški nabor, polka — Poročni valček; harmonika	.75
78532	Krasota gora, valček — Pavlina, mazurka; kvartet	.75
78576	Na otoku, polka — V zelenem vrtu, valček, orkester	.75

Drugi izbrani komadi za tiste, ki posebno ljubijo fino, umetno godbo.

19758	Kresnica — Nola, orkester	.75
19776	Odesa, polka mazurka — Polianka, ruska balalajka	.75
19869	Večerno žvrgolenje — Žvižgalec in njegov pes, žvižganje	.75
19892	Divji rožici — Poetični spomini, violina	.75
19894	Vse mine, valček— Poslušaj ptičke, žvižganje z orkestrom	.75
20011	Hofmanove pripovedke — Cavalleria Rusticana, orkester	.75
20026	Gozdni odmevi — Večerni zvoki, violina, flavta, harfa	.75
20027	Koahal March — Honolulu March, havajske kitare	.75
20028	Hilo-Hawaiian March — Wailana, havajske kitare	.75
20051	Skloni glavo k roži — Zakaj spomini, tenor, čelo, piano	.75
20104	Odkrito priznanje — Podoknica, violoncello	.75
20172	La Paloma, Fox trot — O sole mio, valček, orkester	.75
20201	Prikazni v sanjah—Sen ljubezni, viol., flavta, harfa, zvončki	.75
20248	O solnce moje — Adijo, Neapol, violina, flavta, harfa	.75
20264	Poljski škrjanček — Zvezdice, okna nebes, orgle	.75
20265	Barcelona — Hello, Aloha, orgle	.75
20266	Čolnar na Volgi—V malem špan. mestecu, ork. s petjem	.75
20271	Bela hišica — Ljubim te, dragi, petje, piano, orkester	.75
20278	Odkrito priznanje—Najslajša pripoved., viol., flavta, harfa	.75
20311	Zvonovi svobode — Sigamore, marš, banda	.75
20380	Mary Lou — Vem, kar ti veš, moški zbor s klavirjem	.75
20382	Žvrgolenje — Nola, žvižganje z orkestrom	.75
20458	V španskem mestecu—Pogled z viška, žvižg., orgle, kitara	.75
78326	Normandijski zvonovi — Zaljubljenca, instrument. kvartet	.75
78598	Dva žvižgalca — Alpski ples, citre in kitara	.75
78750	Mala Anica — Pastirjeva pesem, jodlanje s harmoniko	.75
78751	Petje na gondoli — Gorske vile, instrument. trio	.75
78923	Prater Potpouri — Dunajski gozdni ptički, instr. trio	.75

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

New Victor Records

PISANO POLJE

Dr. P. A. Tominec:

Vero v posmrtno življenje najdemo pri vseh narodih.

Misel o posmrtnem življenju ni morda last posameznega človeka, ki je o tem razmišljal, ampak skupna last vsega človeštva. Ne bom tu navajal dokazov, ker bi nas predaleč vodili, omenim naj le skrb, katero je imelo človeštvo vedno in povsod za svoje mrtve. Vse to bi bilo naravnost nesmiselno, če je pri človeku, enako kakor pri živalih, s smrtjo vsega konec. In če vprašamo, odkod to, da ima vesoljni človeški rod to enotno prepričanje o življenju po smrti, ne moremo najti drugega odgovora, kakor da priznamo: To je od Boga. — In če dalje vprašamo, zakaj je vesoljni človeški rod tako nujno spojen z mislijo na posmrtno življenje, tedaj moramo reči, da je ta misel ena izmed temeljev, na katerih sloni ves nravni red. Če vzamemo človeštvu to misel, potem bi svet nujno moral prenehati. Pravica in krivica, čednost in hudobija bi bile samo prazne besede in po pravici obsovražene laži. — Tatvina, prešuštvo, uboj in umor bi bila enako vredna in enako pravična dejanja kakor poštenost, čistost, dobrodelnost itd. — In zares, če se mi po smrti ni treba ničesar bati in ničesar pričakovati, če je po smrti vsega konec, in če sem dovolj prebrisan, da se ne dam zasačiti od straže, čemu bi ne kradel, ne moril, če mi je to v korist in mi preskrbi ugodno življenje? Zakaj pač bi se premagoval in živel čisto, saj je vendar uživanje zahteva mojega telesa in je prijetno. Ker se mi po smrti ni treba ničesar bati, je glavno, da se tu varujem bolezni in pa da napravim vse to čim bolj tajno, da ne zgubim ugleda pred ljudmi. — Vest mi sicer še semtertja pravi, da to ni prav, pa to je itak samo navada, vest bom že ukrotil, da le lehko brez skrbi uživam. In če umrjem, bo vsega konec zame in za tiste, ki sem jih uničil ali storil nesrečne. Po smrti je vsega konec zame in za one, kvečjemu bom imel jaz sijajnejši pogreb. Torej čemu bi se premagoval?

Morebiti se bo to modrovanje komu zdelo čudno; toda če velja načelo: "Po smrti je vsega konec," je tako modrovanje edino pravilno. Saj po tem načelu smrt izenači vse. Iste vrednosti bi bilo po tem načelu dobrotvorno življenje Vincencija Pavelskega kakor razbojnika Čaruge: iste vrednosti bi bilo požrtvovalno življenje usmiljenke kakor javne hotnice, le s tem razločkom, da sta se prva za prazen nič premagovala, druga dva pa živela pametno in dosledno.

Iz tega je jasno razvidno, da človeštvo, kakor hitro bi načelo: "Po smrti je vsega konec" postalo splošno, nujno mora propasti. Ne rečem, da bi ne bilo življenje po tem načelu mnogo bolj lagodno in prijetno; toda prav to je nov dokaz, da nravnost in njene zapovedi, vera v posmrtno življenje kljub temu, da mnogo zahtevajo od človeka, niso gola izmišljotina. Dejstvo, ki ga potrjuje znanost, da namreč najdemo vero v posmrtno življenje, nravnost in nravne zapovedi pri vseh človeških rodovih, jasno kaže, da ima vse te korenine v človeški duši sami.

In če vprašamo, zakaj je človeška duša takšna, da ne more živeti brez vere v posmrtno življenje, moremo najti pravi odgovor le, če se spomnimo, da človek istočasno spoznava bivanje božje in pa da je zadnji cilj človekov Bog. Vera v Boga in vera v posmrtno življenje se med seboj tako dopolnjujeta, da je tudi ta uganka rešena. Opazovanje sveta vodi človeka k veri v Boga, opazovanje lastne duševnosti ga vodi k veri v posmrtno življenje; obojno tvori med seboj najlepšo zvezo med Bogom in človekom.

* * *

Zakaj pa kljub temu toliko ljudi trdi, da je po smrti vsega konec?

Mnogo jih je dandanes, ki še trdijo, da je po smrti vsega konec. Deloma so med njimi taki, ki tako trde zaradi svojega svetovnega naziranja, drugi, in teh je večina, pa zato, ker s tem zagovarjajo svoje življenje.

Radi svojega naziranja taje posmrtno življenje materialisti raznih vrst. Oni taje vse nadčutno, kar se ne da otipati ali drugače občutiti. Naravno, da potem dušo morajo tajiti, kakor taje Boga. In če jih vprašaš po dokazih, se zapletajo v protislovja. Tako pravijo eni, da je človek zelo podoben živalim, torej je žival. Res je, in še nihče ni o tem dvomil, da je človek po telesu in čutnem življenju podoben živalim, toda ali to kaj dokazuje? Prav toliko, kakor če bi kdo rekel, da sta vreča cekinov in vreča kamenja enako vredni, zato ker sta si vreči zelo podobni.

Pravijo tudi, da še noben zdravnik ali učenjak ni našel duše. Toda vprašajmo rajši, kje jo je iskal? V mrtvih truplih, kjer je več ni. Naj bi jo iskal rajši v živem človeku, in tudi tu naj je nikar ne išče kot kako mišico ali kost, ampak v tem, s čimer duša kaže svoje življenje in delovanje v mislih, sklepih, sodbah itd. Tu naj bi iskali dušo, ne pa v mrtvašnici.

Spet drugi pa pravijo: Duše ni, saj si je ni mogoče predstavljati. Vprašal bi take, kako si predstavljajo ti učenjaki privlačno silo, ki jo ima v sebi zemlja, magnet itd.? In če si je ne morejo predstavljati, ali je zato ni? Tudi pameti, vesti, poštenosti si ni mogoče predstavljati, zato ker ona ni ne štirivoglata ne trivoglata ne zelena ne rdeča ne sladka ne grenka; kajti ona je duhovna in brezteles na. Vsakdo pač lahko vidi, da tovrstni dokazi ne drže, in boljših za svoje naziranje nimajo.

Še bolj neodkritosrčni so drugi — in teh je dandanes večina — ki ne taje duše morda radi svojega prepričanja, ampak zato, ker je tako bolj lagodno živeti. Če se človek vdaja strastem, je naravno, da se mu porodi v srcu želja, da bi duše ne bilo. Saj potem bi živel mnogo bolj brez skrbi; ne čutil bi se ponižanega, ko brodi v grešnem blatu; ne imel bi vesti, ki bi mu očitala greh, in ne imel bi zavesti odgovornosti, ki ga mori v samotnih nočnih urah. Po pravici je zato rekel La Brueere: "Rad bi našel enkrat treznega, zmernega, čistega in pravičnega človeka, ki bi tajil Boga in neumrljivost človeške duše; ta bi bil vsaj nepristranski; toda takega človeka ni."

—o—

TEŽA LADIJ SE SPREMINJA.

Morska vozila so mnogo bolj izpostavljena nevarnosti, da jih uniči rja kot pa razna železja na suhem. Zato je treba ladje pogosto prebarvati. Pri tem se teža ladje spreminja in sicer v prav izdatni meri. Pri ladji, ki obsega 8000 ton, je treba vsako leto približno devet ton barve nadomestiti.

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA'